

nice zgubijo, mora država trpeti, ker jim mora toliko več doplačati, kolikor manj imajo dohodkov; iz druge strani pa moti vvoznina trgovino, Rusom pa veliko ne škoduje, ker zamorejo vsak čas tarifo za žitno prevažanje na železnicah za toliko znižati, za kolikor so trgovci po vvoznini prikrajšani. — Nesreča za nas, da imamo v toliko ozirih težko cokljo pri — ogerski vladi.

Koroško. Deželni učiteljski zbor je 16. t. m. z 18 proti 12 glasom sklenil, da se zopet vpelje šiba in telesno kaznovanje v šoli.

Deželni zbori bodo 15. okt. sklenjeni, potem se brž snide drž. zbor. Važnejše reči z vnanjih deželnih zborov so naslednje: V Kranjskem so nemškutarji — kakor poroča „Slov.“ — pri volitvi posebnega odbora za posvetovanje preselitve okrajne sodnije iz Planine v Logatec 4 glase več oddali kakor je bilo volilcev. Navzočih je bilo le 29 poslancev, glasilnih listkov je pa bilo 33 oddanih. Dr. Poklukar je pa zapazil nemčursko zvijačo, ter se je moralo vnovič voliti.

V Tržaškem je poslanec Hermet, hud sovražnik Slovencev, sprožil novo občinsko volilno postavo, ki je merodajna tudi za volitev v drž. zbor. Postava je tako skovana, da bi slov. okoličani gotovo zgubili svojih 6 zastopnikov. Po §. 7. bi se namreč mestni in okolični volilci pomešali in v 3 razrede razdelili, katerih vsak bi naj 18 zastopnikov volil. V razred okoličanov treba samo laških hujškalcev pritakniti in Slovenci so premagani. Pa ravno pri tem §. je navstal tolik vpor, da je Hermet sam predlagal, da se naj na črt postave odbora v popravo vrne.

Na Tirolskem so letos zopet zastopniki iz laške strani dežele; le par liberalnih lahonskih poslancev ni hotelo vstopiti, ti so pa vsaj tako poštene, da so poslanstvo odložili. Bolj trmasti so na Českem oni sedmeri mladočehi, ki so vstopili v dež. zbor, čeravno so v oklicu rekli, da tega ne storijo brez drugih, ki zastopajo državno-pravno stranko. Po volilnih okrajih se vsled tega podpisi za nezaupnico sedmerim veternejakom nabirajo. —

V Koroškem dež. zboru se vojskuje pogumni gosp. And. Einspieler za pravice Slovencev. Izročil je cel kup prošenj korošk. Slovencev, da se izdajejo tudi slovenski zapisniki obravnav dež. zbora. Prenagli nemčurji so zahtevali nemških prevodov vseh prošenj, dr. Lugin jih je pa podučil, da mora po opravljenem redu stvar najpred odboru se izročiti, ki bo izrekel, kako in kaj?

Predarlski dež. zbor je po strašnem uporu dež. glavarja in centralistov s 13 proti 5 glasom sprejel predlog, da naj dež. zbor izreče svojo misel o tem, kakošne posledke da imajo direktne volitve v drž. zbor za deželo. Ustavake strašno jezi, da se eden najmanjših dež. zborov v politiko meša in o koristi direktnih volitev dvomi.

Vnanje države. Ruska vlada je vsem železniškim društvom ukazala, da ne smejo več židov

v službo jemati, kateri so pa v službi, jim slovó dati. Vsled tega velika jeza po vseh liberalnih listih, kar je prav neumno, kajti ruska vlada mora sama najbolj vedeti, kaj da je državi koristno in kaj ne.

Špansko. Ruski cesar pisal je kralju Karolu VII. pismo, v katerem mu odkriva svoja sočutja, obžaluje vedne prekucije na Španskem ter želi, da bi naj trpljenja v deželi skoro konec bilo. — Ruska vlada je tudi edina, ki ni spoznala Serranove krute vlade. Vse to dela Bismarku veliko zolča, ker bi rad vse kat. vladarje, kakoršen bi Karol bil, zdrobil, da zamore ložje doma proti kat. cerkvi divjati. — Nemci se mešajo v boj na Španskem in to utegne veliko sitnob napraviti.

Razne stvari.

(Zastran banke „Slovenije“) se nam piše, da dopločevanje na akcije precej dobro napreduje. Do nedelje 20. t. m. bilo je vplačanih 11.840 gld., mnogo drugih je doplačanje zagotovilo. Kteri so še dvomljivi, se bodo z večine za doplačanje odločili, ko bodo slišali o ugodnem vspehu. — Bila bi zares velika sramota pred svetom, ko bi se reklo, da ne moremo Slovenci ne enega denarnega zavoda vzdržati. — Prosimo vse gg. delničarje, da denešnji spis o tej reči v „Gosp.“ pazljivo preberó.

(Edino sredstvo), varnost po srenjah na kmetih ohraniti, izumil je — mariborski okr. zastop! V seji 16. t. m. so bili namreč sprejeti predlogi Seidlnovi: 1. da sicer okr. zastop srenj ne more primorati k stroškom za skupno kajho in bariče, da pa bi dobro bilo, ko bi po postavi se prisilile, da jih več skupaj — prostovoljno — za bariče skrbi. Tedaj siliti jih k temu ne moremo, pa silijo se naj, da to prostovoljno storé! — 2. Manjše srenje naj se posilama v večje sphajo, da bo mir in red. Vse drugo nič ne pomaga! 3. Notarijatstva se naj odpravijo, njih opravila pa naj prevzamejo — uradniki, ki se dajo večjim, posilama zloženim srenjam! Kaj bi človek k takej upravni modrosti rekel? „Links“, „olbrechts“, — tako bi Seidl najrajši komandiral v posilama združenih srenjah, notarjem zaslužek vzel in ga srenjskim uradnikom, ali kdor bi že „velike“ srenje komandiral, milostljivo naklonil! To je nemčurjev modrost, katerej prikimavajo kmetski nemčurji: Fr. Ledinigg, Jož. Walcher, Jož. Povóden, Jan. Weinger! Da se vas Bog usmili in vas — razžene!

(Šole v Ljutomeru.) Po ravno izdanem šolskem „poročilu“ bilo je v 3 razredih ljudske šole in v 1. razredu realke v preteklem šolskem letu 489 otrok, 298 fantov in 191 deklet. Podučevalo je z gg. kateketi vred 8 učiteljev in 2 učiteljici. Učni jezik je bil slovenski, nemščina je samo učni predmet, kar je celó naravno in modro. V 3. deškem in dekliškem razredu sta bila po dva

oddelka, ker se je vsled naredbe krajnega šol sveta od 9. dec. 1873 ločitev šolske mladine po spōlu vpeljala. V bodočem šol. letu se prične 4. razred pri dečkih, ker se učiteljstvo za enega učitelja pomnoži. Poročilo prinaša podučen spis „ljutomerskim kmetom“ od podučitelja, g. Bl. Pernišeka. V prvem odstavku pobija predsodke kmetov zoper poduk v kmetijstvu. (G. pisatelj piše: „bog“ namesto Bog. Zakaj?) V 2. odstavku govori o „njivarstvu“, v 3. o „živinarstvu“ (reja goved in konjev), v 4. o „gornijstvu in kletarstvu.“ V kmetijstvu bil je poduk v 3. razredu za fante 3 ure in za dekleta 2 uri na teden. Bila je tudi „napredovalna kmetijska šola“ in „dekliška nedeljska šola“ po 2 uri ob nedeljah prostovoljno. V kmetijsko napredovalno šolo se je bilo 44 dečkov in mladeničev, v dekliško pa 49 deklic vpisalo. „Po zimi“ — pravi poročilo — „je bilo prav pridno obiskovanje, po leti manje.“ Dečke podučevala sta gg. Pernišek in Lapajne, deklice pa gospod Lapajne z gospo in g. Žirovnik. — Iz vsega vidi se prav krepek napredek.

(J. Godina — Verdelski) zdaj stanujoč na Verdéli blizu Trsta v biši štev. 359. nam piše, da ima nadučitelj, gospod Lapajne v Ljutomeru, še 17 iztisov njegove knjige: „Izvirek premožnosti“, katerih vsak se oddaje po pošti za 24 kr., sicer pa samo za 20 kr. Kako posebno veljavo da si ima prav za prav ta knjiga, smo že povedali, ko smo jo objavili in priporočili.

(Zbirca najbolj bogatine peče.) 17 gospodov marib. okr. zastopa je v seji 16. t. m. sprožilo predlog, da naj okr. zastop prošnjo vloži pri dež. zboru, da se zvrši postava, vsled ktere se morajo zbirce duhovnikov in učiteljev itd. odkupiti. Že dve leti čakamo, pravijo, pa okr. glavarstva še niso postave izpeljale; naj toraj kdo drugi stvar v roke vzame, da bomo rešeni teh sitnob. Če se stvar Seidlau v roke da, bo precej vse „fertig.“

(Družba sv. Mohora) Da se podpira domače slovstvo in se spodbuja delavnost slov. pisateljav, razpisuje družba po odborovem sklepu dne 1. avg. tudi za prihodnje leto sledeča darila:

1. Sto in štirideset gld. za štiri krajše izvirne povesti vsaki po 35 gld.; v obsegu blizo $\frac{1}{2}$ tiskane pole in

2. Sto in štirideset gld. za štiri podučne spise raznega zapopadka v obsegu $\frac{1}{2}$ tiskane pole, vsakemu po 35 gld.

Rokopisi naj se družbinemu tajniku pošljejo vsaj do 10. nov. t. l. Pisateljevo ime z natančnim naznanilom zadnje pošte naj se priloži v zapečatenem listu. Darila se bodo izplačala na Vodnikov dan 2. febr. 1875.

V istej seji so odborniki po tajnikovem poročilu enoglasno sprejeli obširni, pa v vsakem obziru izvrstni rokopis: „Umni kmetovalec“, ki ga je spisal in družbi v natis ponudil vodja slovenske kmetijske šole v Gorici in vrednik „Gospodarskega lista“, gosp. Franc Povšé. Cela knjiga

utegne s podobami vred obseči blizo 30 tiskanih pol in bode dovršena v treh letih. Vsako leto zaporedoma izide en zvezek po 10 tiskanih pol. Prvi zvezek je družbenikom namenjen prihodnje leto in obsega: I. Poduk o zemljišči, obnebi in ob življenji rastlin. II. Kmetijske orodja in kmetijske stroje (s podobami). III. Kako zemljišče gnojiti.

Drugi zvezek razlaga, kako se rastline sploh pridelujejo in kako posamezni poljski pridelki. Tretji pa podučuje, kako ravnati s travniki, vrtni in gozdi.

Že iz tega površnega zapopadka razvidijo družbeniki, kako ugodna in koristna jim bo knjiga, ktero je s posebnim ozirom na razmere naših kmetov in poljedelcev z vse hvale vredno skrbjo uravnal in vredil strokovnjak, kateri kot učitelj poljedelstva slovi.

Ne dvomimo, da bode ravno ta knjiga, ki se bo tiskala in razširjala v 27—28.000 iztisih med naše poštene in marljive kmetovalce, s kmetijskimi šolami vred uzajemno pripomogla, da se zboljša in bolj in bolj razvije umno kmetovalstvo in pospešuje narodno gospodarstvo v mili naši domovini.

Razun tega je družba sv. Mohora za l. 1875 svojim udom namenila sledeče knjige:

1. Molitvene bukve, za brate in sestre bratovščine sv. Mohora, spisuje preč. gosp. stolni korar v Mariboru Franc Kosar.

2. Kristusovo življenje in smrt. Drugi del 3. snop.

3. Občna zgodovina. Spisuje g. prof. Josip Staré. Drugi snopič obsega: Gersko in Makedonsko zgodovino do Rimljanov.

4. Setev in žetev. Povest za prosto ljudstvo. Spisal g. J. Ogrinec. Slovenskih Večernič XXXIII. zvezek.

5. Koledar za l. 1876 s popolnim imenikom vseh družbenikov in z raznim podučnim in kratkočasnim berilom. („Besednik“.)

Kljubu jasnim in nepobitnim dokazom v štev. 23. „Gosp.“ se doslej v zadevi Slomšekovega spominka ničesar ni storilo.

Tržna cena pretekli teden	V Mari- bornu		V Ptuj		V Celju		V Varaž- dinu	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Pšenice vagan	5	10	4	80	5	20	4	75
Rži	4	—	3	50	4	—	3	15
Ječmena	3	80	2	—	4	—	2	70
Ovsa	2	40	1	80	2	20	1	70
Turšice (kornu) vagan	5	10	5	—	5	—	4	50
Ajde	4	10	3	80	5	60	—	—
Prosa	4	20	—	—	4	—	3	40
Krompirja	1	90	1	40	2	—	1	80
Sena cent	1	80	2	—	1	80	—	—
Slame (v šopkih)	1	40	1	20	—	80	—	—
„ za steljo	—	80	—	80	—	60	—	—
Govedine funt	—	28	—	28	—	28	—	19
Teletine	—	32	—	30	—	28	—	22
Svinjetine	—	34	—	30	—	46	—	34
Slanine	—	—	—	38	—	48	—	28